

Marcelina Mocanu

ANALIZĂ COMPLEXĂ

Editura ALMA MATER

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

2011

Cuprins

1	Mulțimea numerelor complexe	1
1.1	Corpul numerelor complexe	1
1.1.1	Forma algebrică a numerelor complexe	2
1.1.2	Asupra relațiilor de ordine pe mulțimea numerelor complexe	4
1.2	Reprezentarea geometrică a numerelor complexe	5
1.2.1	Interpretări geometrice ale operațiilor cu numere complexe	6
1.2.2	Distanța dintre două numere complexe	7
1.3	Spațiul normat $(\mathbb{C}, \cdot)$. Spațiul metric $(\mathbb{C}, d)$	8
1.3.1	Noțiunile de spațiu normat și spațiu metric	8
1.3.2	Funcția modul pe mulțimea numerelor complexe	8
1.3.3	Mulțimi remarcabile în planul complex	10
1.4	Numere complexe sub formă trigonometrică	13
1.4.1	Noțiunea de formă trigonometrică a unui număr complex	13
1.4.2	Trecerea de la forma algebrică la forma trigonometrică	15
1.4.3	Operații cu numere complexe sub forma trigonometrică	17
2	Structura topologică a planului complex	23
2.1	Șiruri de numere complexe	23
2.1.1	Noțiunea de șir convergent	23
2.1.2	Proprietăți ale șirurilor convergente	24
2.1.3	Caracterizări ale șirurilor convergente de numere complexe	26
2.2	Noțiuni de topologie generală. Topologia planului complex	33
2.2.1	Spațiu topologic. Mulțimi deschise, mulțimi închise, vecinătăți	33
2.2.2	Topologia unui spațiu metric	34
2.2.3	Topologia uzuală a mulțimii numerelor complexe	37
2.2.4	Urma unei topologii pe o mulțime	38
2.2.5	Poziția unui punct relativ la o mulțime într-un spațiu topologic	39
2.2.6	Funcții continue. Homeomorfisme	43
2.3	Planul complex extins	46
2.3.1	Structura topologică a planului complex extins	46
2.3.2	Limite de șiruri. Operații algebrice în $\overline{\mathbb{C}}$	47
2.3.3	Interpretarea geometrică a punctului de la infinit. Proiecția stereografică	48
2.4	Mulțimi conexe	50
2.4.1	Spațiu topologic conex. Definiție, caracterizări, exemple	50
2.4.2	Proprietăți ale mulțimilor conexe	51

2.4.3	Componente conexe	53
2.4.4	Mulțimi conexe prin arce	54
2.4.5	Noțiunea de domeniu	56
2.4.6	Domeniu simplu conex	57
2.5	Mulțimi compacte	58
2.5.1	Noțiunea de mulțime compactă. Definiție, proprietăți	59
2.5.2	Condiții necesare și condiții suficiente de compactitate	60
2.5.3	Distanța dintre o mulțime compactă și o mulțime închisă	63
3	Funcții complexe derivabile	67
3.1	Funcții complexe de o variabilă reală	68
3.1.1	Limite și continuitate	68
3.1.2	Derivabilitate	69
3.1.3	Integrabilitate	71
3.1.4	Drumuri în planul complex	72
3.2	Funcții complexe de o variabilă complexă. Limite și continuitate	83
3.2.1	Introducere	83
3.2.2	Funcții elementare. Exemple	85
3.2.3	Limite pentru funcții complexe de o variabilă complexă	99
3.2.4	Continuitatea unei funcții complexe de o variabilă complexă	100
3.3	Derivabilitatea funcțiilor de o variabilă complexă	102
3.3.1	$\mathbb{C}$ -derivabilitate. Operații cu funcții derivabile	102
3.3.2	$\mathbb{C}$ -diferențiabilitate. Teorema Cauchy-Riemann	104
3.3.3	Interpretarea geometrică a derivatei unei funcții complexe de variabilă complexă	110
3.4	Funcții olomorfe	112
3.4.1	Noțiunea de funcție olomorfă. Aplicații imediate ale teoremei Cauchy-Riemann	112
3.4.2	Condiții ca o funcție olomorfă pe un domeniu să fie constantă	114
3.4.3	Legătura dintre funcțiile olomorfe și funcțiile armonice	116
3.4.4	Inversarea funcțiilor olomorfe și bijective	120
3.5	Aplicații multivoce	123
3.5.1	Definiții. Exemple	123
3.5.2	Aplicația argument. Funcția argument redus	124
3.5.3	Aplicația radical de ordinul n	125
3.5.4	Aplicația logaritm natural	126
3.5.5	Aplicația putere cu exponent complex	128
3.5.6	Teorema ramurilor uniforme	129
4	Integrarea funcțiilor complexe de o variabilă complexă	135
4.1	Integrala curbilinie a unei funcții complexe de o variabilă complexă	136
4.1.1	Condiție suficientă de integrabilitate	136
4.1.2	Trecerea la limită sub semnul integralei curbilinie complexe	148
4.2	Aplicații ale formulei Leibniz-Newton	152

4.2.1	Formula Leibniz-Newton pentru funcții complexe de o variabilă complexă	152
4.2.2	Condiții echivalente pentru ca o funcție continuă pe un domeniu să admită primitive	154
4.3	Teorema fundamentală a lui Cauchy	158
4.3.1	Teorema lui Cauchy pentru domeniu simplu conex	158
4.3.2	Teorema lui Cauchy pentru domeniu multiplu conex	163
4.3.3	Demonstrația Teoremei lui Cauchy pe un domeniu simplu conex fără ipoteza suplimentară a continuității derivatei	168
4.3.4	Versiunea omotopică a teoremei fundamentale a lui Cauchy	170
4.4	Formulele lui Cauchy de reprezentare integrală	175
4.4.1	Formula lui Cauchy de reprezentare integrală. Cazul domeniului simplu conex	176
4.4.2	Formula lui Cauchy de reprezentare integrală. Cazul domeniului multiplu conex	177
4.4.3	Studiul integralei de tip Cauchy	178
4.4.4	Formulele lui Cauchy de reprezentare integrală pentru derivate	185
4.5	Consecințe ale formulelor lui Cauchy	186
4.5.1	Derivabilitatea indefinită a funcțiilor olomorfe	186
4.5.2	Condiții pentru ca o funcție olomorfă să admită primitive	187
4.5.3	Formula de medie pentru funcții olomorfe pe disc	187
4.5.4	Inegalitățile lui Cauchy	188
4.5.5	Teorema lui Liouville. Aplicație-teorema fundamentală a algebrei	188
4.5.6	Integrale improprii. Formula semireziduului	190
5	Șiruri și serii de funcții complexe	193
5.1	Șiruri și serii convergente de funcții	193
5.1.1	Definiții	193
5.1.2	Proprietăți ale șirurilor uniform convergente de funcții complexe	196
5.1.3	Proprietăți ale seriilor uniform convergente de funcții complexe	200
5.2	Serii tayloriene	201
5.2.1	Mulțimea de convergență a unei serii tayloriene	201
5.2.2	Suma unei serii tayloriene. Teorema identității coeficienților	206
5.3	Analiticitatea funcțiilor olomorfe	210
5.3.1	Teorema de dezvoltare în serie Taylor	210
5.3.2	Funcții complexe analitice	216
5.4	Principiul identității funcțiilor olomorfe pe un domeniu. Aplicații	217
5.4.1	Proprietăți ale mulțimii zerourilor unei funcții olomorfe	217
5.4.2	Principiul identității funcțiilor olomorfe pe un domeniu	223
5.4.3	Consecințe ale principiului identității funcțiilor olomorfe pe un domeniu	227
5.5	Serii Laurent	235
5.5.1	Definiții. Exemple	235
5.5.2	Studiul convergenței seriilor Laurent	237

5.5.3	Serii Laurent și funcții olomorfe pe coroane circulare	240
6	Aplicații ale teoriei reziduurilor	245
6.1	Puncte singulare izolate	245
6.1.1	Definiții, clasificare, exemple. Legătura cu seriile Laurent . . .	245
6.1.2	Teoreme de caracterizare pentru puncte singulare izolate . . .	247
6.1.3	Comportarea la infinit a unei funcții olomorfe	251
6.1.4	Funcții meromorfe	252
6.2	Noțiunea de reziduu al unei funcții olomorfe într-un punct singular izolat	255
6.2.1	Definiție, exemple	255
6.2.2	Formule de calcul pentru reziduuri	256
6.3	Teorema reziduurilor și aplicații	258
6.3.1	Teorema reziduurilor	258
6.3.2	Teorema semireziduurilor	264
6.3.3	Aplicații ale teoremei reziduurilor și teoremei semireziduurilor	266
6.4	Principiul variației argumentului	293
6.4.1	Indexul unui drum față de un punct	293
6.4.2	Formulele lui Cauchy și teorema reziduurilor pentru drumuri omotope cu zero	301
6.4.3	Variația argumentului unei funcții complexe de-a lungul unui drum	304
6.4.4	Aplicații ale principiului variației argumentului	308
6.4.5	Teorema de invarianță a domeniului. Teorema de inversare locală	313
7	Reprezentări conforme	317
7.1	Funcții univalente	317
7.1.1	Definiție, exemple. Condiția de univalență locală	317
7.1.2	Șiruri de funcții univalente	319
7.2	Proprietăți ale reprezentărilor conforme	321
7.2.1	Proprietăți geometrice ale reprezentărilor conforme	322
7.2.2	Inversa unei reprezentări conforme	325
7.2.3	Grupul conform al unui domeniu	325
7.2.4	Invarianța conformă a armonicității	328
7.3	Problema reprezentării conforme. Teorema lui Riemann	328
A	Exerciții și probleme propuse	335
A.1	Noțiuni introductive	335
A.2	Funcții complexe de variabilă reală	335
A.3	Funcții olomorfe	336
A.4	Teorema lui Cauchy. Formulele de reprezentare integrală Cauchy . . .	337
A.5	Serii Taylor și Laurent. Puncte singulare izolate	338
A.6	Calculul integralelor cu ajutorul teoremei reziduurilor	339
A.7	Aplicații ale analiticității funcțiilor olomorfe	339